

Вперше у 2024 році було прийнято рішення про виділення 15 індустріальним паркам державної підтримки на суму понад 1,1 млрд грн, що дозволяє реалізувати 34 проекти розвитку промислової інфраструктури.

Ці кошти можна витрачалися на три статті:

- Будівництво мереж та інфраструктури індустріальних парків (до 150 млн. на один індустріальний парк);
- Компенсація витрат на проектування та отримання технічних умов по мережам та інфраструктурі;
- Компенсація відсотків по кредитах, які взяті на розвиток чи будівництво індустріальних парків.

Порядком надання державного стимулювання передбачено надання коштів ініціаторам створення або керуючим компаніям індустріальних парків для облаштування або будівництва інженерно-транспортної інфраструктури, а також часткове відшкодування вартості приєднання до електричних мереж.

Також новий Порядок передбачає запровадження певних запобіжників. Кожен заявник бере на себе зобов'язання протягом 3 років побудувати на території індустріального парку не менше 5000 квадратних метрів та залучити не менше 2 учасників. Якщо умови не будуть виконані, то заявник має повернути державі всі витрачені бюджетні кошти. Ну і третім поштовхом стало те, що за останні два роки в індустріальні парки інвестували 9,2 млрд грн, з них майже 2,8 млрд грн – у будівництво промислових і складських об'єктів. Переважно це інвестиції самих учасників індустріальних парків – заводів та складських операторів. З урахуванням цих чинників виник інтерес резидентів, які або почали шукати парк, або створювати їх самостійно. 2025 рік обіцяє бути ще більш насиченим та продуктивним в сфері розвитку індустріальних парків України.

Перелік використаних джерел:

- 1 Індустріальні парки в Україні. Міністерство економіки України URL: <https://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=6463d3ba-aa13-4e54-8db9-0f36642c43d9&tag=IndustrialniParkiVUkraini>
2. Індустріальні парки 2024. Зроблено в Україні URL: https://madeinukraine.gov.ua/industrialni_parky_2024.pdf

УДК 658.012

Потюк Василь

аспірант, група ПКa-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль

Баранов Костянтин

аспірант, група БМа-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль

Науковий керівник: Крамар Ірина

доктор економічних наук, професор
професор кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

В умовах сьогодення, для підприємств критично важливо забезпечувати економічну безпеку. Нестабільність економіки, посилення конкуренції, глобалізаційні тенденції та

цифрові перетворення бізнесу формують нові виклики для українських підприємств. Своєчасне виявлення загроз та аналіз рівня економічної безпеки стають ключем до стабільної роботи та розвитку господарюючих суб'єктів.

Дієва система оцінки економічної безпеки не просто фіксує поточний стан захищеності економічних інтересів підприємства, а й допомагає виявляти можливі ризики, розробляти превентивні дії та гарантувати стійкість підприємства до негативних зовнішніх та внутрішніх факторів. Актуальним завданням є вдосконалення методичного забезпечення оцінки економічної безпеки з урахуванням цифрової трансформації та інноваційних зрушень у бізнес-середовищі.

У сучасній науковій літературі представлено різноманітні методологічні підходи до оцінювання економічної безпеки суб'єктів господарювання. Серед ключових можна виділити наступні: індикаторний (базується на порівнянні фактичних показників із пороговими значеннями), ресурсно-функціональний (аналізує ефективність використання ресурсів за функціональними складовими), програмно-цільовий (комплексне дослідження системи безпеки), оцінювання через призму економічних ризиків, прибутково-інвестиційний (фокусується на фінансових результатах та інвестиційній привабливості), математичне моделювання та системно-цільовий підхід [1, с. 71].

Варто зауважити, що при детальному розгляді конкретних методик оцінювання економічної безпеки підприємства спостерігається значне методологічне взаємопроникнення між різними підходами. Численні методики, хоч і класифікуються за певним домінуючим принципом, часто інтегрують елементи кількох підходів одночасно, що ускладнює їх чітку категоризацію та свідчить про комплексний характер проблематики економічної безпеки бізнесу.

Надалі зупинимося на особливостях найбільш змістовних на нашу думку методів.

Індикаторний підхід є найпоширенішим способом оцінювання економічної безпеки підприємства. Відповідно до цього підходу, стан економічної безпеки визначається через відбір конкретних індикаторів, їх обчислення, зіставлення з еталонними значеннями та подальше визначення інтегрального показника.

Методика охоплює такі стадії: збір даних, вибір індикаторів, формування еталонних величин, зіставлення фактичних показників з еталонними, визначення важливості відхилень та здійснення інтегральної оцінки.

Система показників містить: показники ліквідності, фінансової стабільності, прибутковості та ділової активності.

Кінцевим етапом є розрахунок інтегрального показника та визначення рівня економічної безпеки за такою шкалою: абсолютна безпека ($R = 1$), нормальна безпека ($0,75 \leq R < 1$), нестабільне становище ($0,50 \leq R < 0,75$), критичний стан ($0,25 \leq R < 0,50$), кризовий стан ($0,00 \leq R < 0,25$) [2].

Основною перевагою індикаторного методу є можливість комплексної кількісної оцінки рівня економічної безпеки підприємства через інтегральний показник, що дозволяє не лише визначити поточний стан захищеності, але й виявити проблемні зони та загрози для своєчасного реагування на них.

Ресурсно-функціональний метод оцінки економічної безпеки підприємства спирається на аналіз ефективності використання наявних корпоративних ресурсів, розглядаючи їх крізь призму всіх функціональних напрямів діяльності господарюючого суб'єкта. Відповідно до цієї методологічної концепції, раціональне управління ресурсним потенціалом є основою для протидії зовнішнім та внутрішнім викликам, забезпечуючи підвищення внутрішньої стабільності підприємства та закладаючи підґрунтя для його прогресивного розвитку.

У процесі впровадження цього підходу здійснюється комплексна діагностика ефективності використання кожної категорії ресурсів за основними функціональними складовими економічної безпеки: фінансовою, виробничою, інтелектуально-кадровою, інформаційною, правовою, екологічною та іншими. Загальний показник економічної безпеки

формується шляхом агрегування показників ефективності по всіх функціональних напрямках, причому кожен функціональний блок являє собою окрему підсистему індикаторів [3, с. 19].

Ключовою перевагою ресурсно-функціонального підходу є його комплексність, що дозволяє оцінити ефективність використання всіх видів ресурсів підприємства за різними функціональними напрямками діяльності та виявити резерви підвищення рівня економічної безпеки через оптимізацію ресурсного потенціалу.

Програмно-цільовий підхід до оцінювання економічної безпеки визначається застосуванням комплексних математичних моделей та засобів аналізу. Методологічною рисою цього підходу є інтеграція численних неоднорідних показників, що відображають різні грані економічної безпеки підприємства, в єдину систему оцінювання з використанням експертних методів.

В межах цього підходу оцінювання рівня економічної безпеки формується через багатоступеневе узагальнення індикаторів з застосуванням методів багатовимірної статистичного аналізу — кластеризації, факторного аналізу та інших математичних прийомів, що дають змогу обробляти складні масиви даних та формувати цілісну картину економічної захищеності підприємства [4, с. 34].

Ключовою перевагою програмно-цільового методу є поєднання глибокого математичного аналізу з комплексним інтегруванням різноманітних показників, що забезпечує високу точність і об'єктивність оцінки рівня економічної безпеки підприємства.

Проведений аналіз методичних підходів до оцінювання рівня економічної безпеки підприємства демонструє різноманіття інструментарію діагностики, серед якого найбільш поширеними є індикаторний, ресурсно-функціональний та програмно-цільовий методи. Кожен з них має свої переваги: індикаторний забезпечує комплексну кількісну оцінку через інтегральний показник, ресурсно-функціональний дозволяє оцінити ефективність використання всіх видів ресурсів, а програмно-цільовий поєднує математичний аналіз з інтегруванням різноманітних показників для забезпечення високої точності.

Перелік використаних джерел:

1. Зубко Т.Л. Підходи до оцінювання рівня економічної безпеки підприємства. *Економічна безпека держави в контексті національних інтересів: Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Харків, 23 квітня 2021 року) С. 71-74.
2. Орищин Т.М., Крихівська Н.О., Тягур С.І. Оцінка фінансово-економічної безпеки підприємств: методичний аспект. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2020. № 2 (58). С. 7-12.
3. Шило Ж. Методика комплексної оцінки рівня економічної безпеки підприємства. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2022. № 1(4). С. 17-25.
4. Івончак І.О. Аналіз методичних підходів до оцінки рівня економічної безпеки підприємства. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2021. Випуск 10. 29-37.

УДК 004.9:519.8

Стрілецький Микола

аспірант

Західноукраїнський національний університет

м. Тернопіль

МОДЕЛЮВАННЯ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ВИКИДІВ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ НА МАЛОМУ ПІДПРИЄМСТВІ МАШИНОБУДІВНОГО СПРЯМУВАННЯ

Машинобудування входить в когорті галузей з достатньо значними індустриальними викидами парникових газів в атмосферу, що суттєво впливає на екологічний стан регіону, країни, планети в цілому. Зміна клімату, втрата біорізноманіття, забруднення навколишнього середовища — ось основні компоненти впливу на екосистему загалом. На боротьбу з цим